

Bohoslužba v rodině pro dospělé

1) Připravme místo

Je dobré věnovat přípravě pozornost a vyzdobit místo podobně jako oltář. Na stole hezký ubrus, svíce, kříž, případně květina, Bible, ve které je založeno nedělní evangelium.

Vytiskneme několikrát texty čtení a nedělního evangelia a připravíme tužky. Pokud nemáme tiskárnu, lze doma vyhledat Bible a texty najít v nich. Každý krok modlitby lze proložit písničkou, pokud někdo doma hraje na kytaru či klavír a jsou k dispozici noty.

2) Začínáme

Když se všichni shromáždí kolem připraveného stolu otec rodiny nebo maminka (dále jen zkráceně P jako předsedající) začnou křížem:

P: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Na začátku bohoslužby si přiznejme své hříchy a prosme Pána za odpuštění.

P: Smiluj se nad námi, Pane,

Ostatní: Hřešili jsme proti tobě.

P: Ukaž nám, Pane, své milosrdenství.

Ostatní: A dej nám svou spásu.

P: Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

Všichni: Amen.

3) Čteme z Písma svatého

Někdo z přítomných (je možné se střídat) přečte pomalu a kvalitně čtení a příslušné nedělní evangelium (texty lze nalézt zde: <https://www.vira.cz/nedelni-liturgie>).

Jednotlivá čtení je možné proložit žalmem jako při mši sv. a před evangeliem zazpívat píseň nebo zpěv Aleluja.

Po zaznění textů je čas na chvíli ticha (cca 10 minut) a setrvání s Božím slovem. Je možné si v textu zatrhnout slova, věty, které mě zaujaly nebo si pod text napsat, co mě v slyšených textech oslovilo.

Následně všichni čtou slova, věty, které si zatrhly i to, jak na ně Boží slovo zapůsobilo. Není nutné říkat vše naráz, ale je možné udělat několik kol. Není třeba se bát říct i slovo, které už zaznělo od někoho jiného a je možné je znovu opakovat.

4) Vyznání víry

P: Nyní společně vyznejme víru:

Všichni: Věřím v jednoho Boha,
Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,
všeho viditelného i neviditelného.
Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista,
jednorozeného Syna Božího,
který se zrodil z Otce přede všemi věky:
Bůh z Boha, Světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha,
zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem:
skrze něho všechno je stvořeno.
On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe.
Skrze Ducha Svatého přijal tělo z Marie Panny
a stal se člověkem.
Byl za nás ukřižován, za dnů Pontia Piláta byl umučen a pohřben.
Třetího dne vstal z mrtvých podle Písma.
Vstoupil do nebe, sedí po pravici Otce.
A znovu přijde, ve slávě, soudit živé i mrtvé
a jeho království bude bez konce.
Věřím v Ducha Svatého, Pána a dárce života,
který z Otce i Syna vychází,
s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavována mluvil ústy proroků.
Věřím v jednu, svatou, všeobecnou, apoštolskou církev.
Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů.
Očekávám vzkříšení mrtvých
a život budoucího věku. Amen.

5) Společně prosíme (a děkujeme)

Následuje modlitba proseb (díků). Lze ji v této podobě volně proložit i poděkováním za vše dobré, co nám Bůh dává. Můžeme vyjít z textu, který se četl. Za každou prosbou se připojí jednoduché zvolání „Amen“, „Prosíme tě, vyslyš nás“, nebo „Díky tobě, Pane“.

P: Nyní připojíme modlitbu proseb.

- Můžeme využít připravené prosby např. zde: <https://www.pastorace.cz/primluyv>
- Lze říkat prosby zcela spontánně.
- Kde je to pro účastníky obtížné, lze vyslovit jen jedno slovo, které naši prosbu charakterizuje (např.: za nemocné, za rodiče...). Ktakové modlitbě se rády připojí i děti.
- Formy proseb a děkování se mohou vzájemně kombinovat a doplnit...

5) Modlitba Otče náš

Po přímlovách se společně pomodlíme modlitbu Páně.

P: Pomodleme se modlitbu, kterou nás naučil Pán Ježíš:

Všichni: Otče náš, jenž jsi na nebesích,

posvět se jméno tvé.

Přijď království tvé.

Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.

A odpusť nám naše viny,

jako i my odpouštíme našim viníkům.

A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Amen.

Můžeme připojit i pozdrav pokoje:

P: Pán Ježíš nám přinesl pokoj. Díky jeho oběti můžeme i my mít jeho a dávat ho také druhým. Proto se navzájem pozdravme pozdravením pokoje.

6) Požehnání

P: Nyní si vyprosme navzájem Boží ochranu a požehnání: Dej nám Bože své požehnání, chraň nás všeho zlého a doved' nás do života věčného.

Všichni: Amen.

P: Dobrořečme Pánu.

Všichni: Bohu díky.

TEXTY K DOMÁCÍ BOHOSLUŽBĚ

Slavnost Ježíše Krista Krále

1. ČTENÍ

Ez 34,11-12.15-17

V 6. stol. př. Kr. je Izrael ve vyhnanství v Babylonii. Ezechiel nejprve vysvětlil, proč tragické události nastaly. Nevěrnost Izraele byla již nesnesitelná. Ale nyní Bůh vyhláší milost (kap. 33-39). 34. kapitola kritizuje špatné pastýře, kteří místo ovcí pásli sebe. Proto se Hospodin sám stane pastýřem lidu...

Tak praví Pán, Hospodin: „Hle, já sám vyhledám své stádo a ujmu se ho. Jako se pastýř stará o své stádo, když je mezi svými rozptýlenými ovce, tak budu pečovat o své ovce a vysvobodím je ze všech míst, kam se rozprchly v mlhavém a mračném čase. Já budu pást své stádo, já jim dám odpočinek – praví Pán, Hospodin. Budu hledat ztracené, zpět přivedu rozptýlené, obvážu zraněné, posílím slabé, budu střežit tučné a silné, pást je budu svědomitě. Co se pak týká vás, moje stádo – tak praví Pán, Hospodin – budu soudit mezi ovci a ovci, mezi berany a kozly.“

ŽALM

Žl 23,1-2a.2b-3.5.6

Odpověď: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám,
dává mi prodlévat na svěžích pastvinách.

Odpověď: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout.

Občerstvuje mou duši,
vede mě po správných cestách
pro svoje jméno.

Odpověď: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Prostíráš pro mě stůl
před zraky mých nepřátel,
hlavu mi mažeš olejem,
má číše přetéká.

Odpověď: Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Šťěstí a přízeň mě provázejí
po všechny dny mého života,
přebývat smím v Hospodinově domě
na dlouhé, předlouhé časy.

2. ČTENÍ

1 Kor 15,20-26a.28

Svatý Pavel vysvětluje téma posledního soudu. Avšak text postupně dostává spíše charakter oslavy. Tato slova lze číst nejen jako věčný popis událostí konce světa, ale i jako velkolepý obraz Božího vítězství.

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci a až zlomí (vládu) všech možných knížat, mocností a sil. On totiž musí kralovat, 'dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám'. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

ZPĚV PŘED EVANGELIEM

Aleluja. Požehnaný, který přichází ve jménu Páně, požehnané království našeho otce Davida, které přichází. Aleluja.

EVANGELIUM

Mt 25,31-46

Text navazuje na předchozí neděli a zakončuje Ježíšovo veřejné vystoupení velkolepým obrazem posledního soudu. Podobenství odpovídá na zásadní otázku, podle čeho budeme souzeni na konci života. Opakování příkladů vlastního nasazení zvyšuje důstojnost a závažnost celé scény.

Z evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste

udělali.' Potom řekne i těm po levici: `Pryč ode mne, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě; byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: `Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: `Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“

K ZAMYŠLENÍ

Ježíš je král! Ale události světa stále znovu ukazují snadnost lidské zlovůle, bezduchost rozhodování i slepotu davů. Je tedy král? Jeho vláda není postavena na moci vojsk, rozkazech ani propagandě. Nevítězí násilím, jeho moc je v Duchu a v pravdě. Kolik lidí vysvobodil od prázdnoty života či účasti na zlu. Někdo to zakusil v mládí, jiní po mnoha desetiletích. Ježíšova smrt a vzkříšení přemohly vládu smrti. Proto je Pán, Pán dějin i našeho osobního příběhu. Dnes je důvod chválit Boha za jeho vítězství.

Výklad biblického textu

V 34 Označení spravedlivých jako "požehnaní" je v Bibli výjimkou. Je to zřejmě "nomen omen", jméno předjímající osud – tito spravedliví zakusí požehnaní v Kristově království. Není to však tak, že by bez vlastního přičinění toho dosáhli, jako by byli k tomu "předurčení". Následné verše ukazují, že tito spravedliví se aktivně přičinili o to, aby byli přijati do království.

V 35-36 Je uvedeno šest různých "nouzových situací". Na mnoha místech SZ i NZ nacházíme podobné "seznamy". Evangelní výčet není samozřejmě "vyčerpávající", je jen ukázkový, uvádí nejzákladnější situace.

V 37-40 Je překvapující, že "požehnaní" po pravici si nejsou vědomi, že cokoli prokázali "jednomu z nejmenších Kristových bratří", prokázali samotnému Kristu.

Jak chápat výrok "cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mě jste udělali"? Především je třeba říct, že podobnou myšlenku nacházíme i ve SZ: "Hospodinu půjčuje, kdo se nad nuzným smilovává, on mu odplatí jeho dobročinnost." (Př 19,17). Anebo midraš (židovský výklad) na Dt 15,9: "Mé děti, když jste daly jídlo chudému, započítal jsem to, jako kdybyste to daly mně." Novost evangelního textu spočívá v tom, že skutky potřebným jsou dokonce skutky samotnému Kristu.

Máme to snad chápat tak, že Kristus je přítomný v chudých a potřebných (anebo dokonce "nejvíc v nich")? Taková představa by byla v rozporu s jinými

místy z Písma, jasně dokazujícími, že Kristus může přebývat jen v tom člověku, který se mu svobodně otevírá ("Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu" - Zj 3,20). Kristus se nikomu "nevnucuje". Každý (ať už chudý, nebo bohatý!) se musí nejprve pro Krista rozhodnout (aspoň implicitně, pokud neměl možnost poznat dostatečně evangelium!) - a teprve pak Kristus může "vejít". Žádná společenská skupina, žádný národ nemá "automatické právo" na Krista. Kristus respektuje svobodu každého, tedy i "chudého" - a přebývá jen tam, kde se setkává se souhlasem.

Mylný výklad o "fyzické Kristově přítomnosti v chudém" je zaviněn také přehlédnutím obrazného způsobu vyjádření našeho textu. Celý úryvek je protkán obrazy (od začátku až do konce, už od prvního verše - "posadí se na trůnu své slávy"). A k těmto obrazným obrátům patří také "byl jsem na cestě, byl jsem hladový, žíznivý". Jsou to obrazné obraty konkrétní, protože obrazná řeč musí být jasná a představitelná. Bylo by však mylné vykládat obraznou řeč doslova - Kristus jako skutečně přítomný v pocestném, hladovém, žíznivém. To bychom smísili obraznou řeč s přesným teologickým výkladem.

Správný výklad je tedy ten, že služba potřebnému je službou prokázanou Kristu, protože je naplněním Kristovy vůle. Kdykoli sloužíme potřebnému, plníme Kristovo přání - a v tomto smyslu se dá tvrdit, že cokoli děláme "jednomu z posledních Kristových bratří", děláme pro samotného Krista. Jednoduše řečeno: Setkáváme se s Kristem ne v chudém, ale ve službě chudému. Tato služba je totiž plněním Kristovy vůle.

V 41 Opačný úděl "těch po pravici a těch po levici" je konkretizací onoho "jeden bude vzat, druhý zanechán" (Mt 24,40.41). Všechna podobenství v 25. kapitole vykreslují dva různé osudy: osud družiček prozíravých a pošetilých, služebníků věrných a líných, požehnaných a zlořečených. Slova " pryč ode mě" jsou obměnou onoho výroku "toho neužitečného služebníka uvrhněte ven" (25,30), nebo "neznám vás" (družičkám před zavřenými dveřmi - Mt 25,12). Ti po levici jsou osloveni jako "zlořečení" - to se nesmí chápat tak, že by je Bůh "předem odsoudil ke zlořečení, zavržení". Spíš to máme chápat jako "nomen omen" - jejich úděl je "zlořečení", daleko od požehnání v Kristově království.

V 42-45 Následuje rozhovor, který je zrcadlem rozhovoru s první skupinou po levici. Rozdíl je v tom, že všechny výroky jsou negovány.

Chyba těch, kdo se ocitli "po levici", nespočívala v tom, že by nepoznali Krista v potřebných (ani ti "po pravici" ho v nich nepoznali). Jejich chyba byla "elementárnější": zavřeli své nitro a ruku před potřebnými. Na sklonku života bude každý souzen podle lásky (Sv. Jan od Kříže).

V 46 Tento verdikt je jen ratifikací toho, co už předtím bylo: spravedliví žili pro Krista (službou potřebným), proto budou v jeho království. Zlořečení naopak.

Zvláštnost tohoto textu nespočívá ve vypočítaných skutcích lásky, ty byly oceňovány i v židovství (za skutky lásky platily: přijetí cestujících, výchova sirotků, uvedení nevěsty do svatebního pokoje, utěšování truchlících, návštěvy nemocných, pohřbívání mrtvých). Specifický přínos textu spočívá v tom, že služba potřebnému je zároveň službou Kristu.

Angelo Scarano

KOMENTÁŘ

Kristus je středem dějin lidstva a také středem dějin každého člověka. K Němu můžeme vztahovat radosti a naděje, smutky i úzkosti, z nichž je tkán náš život. Je-li jeho středem Ježíš, jsou i ty nejtemnější chvíle našeho života osvěcovány, dává nám naději podobně jako dobrému lotrovi v dnešním evangeliu... Každý z nás má svoje dějiny, každý z nás má také svá pochybení, své hříchy, své šťastné i temné chvíle. Prospěje nám tento den přemýšlet o svých dějinách, hledat na Ježíše a z celého srdce mu častokrát, mlčky a srdečně opakovat: „Pamatuj na mě, až přijdeš do svého království!“ ... Slib, který dal Ježíš dobrému lotrovi, nám dává velkou naději. Říká nám, že milost Boží je vždycky štědrější než modlitba, která ji žádala. Pán dává vždycky víc, je tolik velkodušný. Dává vždycky více, než o kolik je žádán. Žádáš jej, aby na tebe pamatoval, a on tě přenesse do svého království! Ježíš je středem našich tužeb po radosti a spáse. Jděme všichni společně touto cestou.

papež František 24. 11. 2013 o slavnosti Ježíše Krista Krále

"Jak prosté, Watsone!". Jen sklenice vody, obyčejná návštěva, lidské přijetí ... Je to tak prosté.

A přesto ... sami bychom se ochudili, kdybychom zploštili dnešní evangelium na pouhou "pomoc chudým". Koneckonců, tato povinnost (či solidarita) je "vrozená a přirozená" každému člověku (jinak by nebylo možné, aby Král soudil každého na základě tohoto principu). Co tedy evangelium přináší nového? K čemu nám je, že známe tato Kristova slova?

Především díky evangeliu víme a jsme přesvědčeni o tom, že "ten projekt", do kterého stojí za to investovat, je solidarita k potřebnému – solidarita nejen vnitřní, ale i vnější, konkrétní. To je ten projekt, který nakonec "vynese". Nemusíme tedy pracně hledat různé cesty ke štěstí. Nanejvýš máme hledat způsob, jak kráčet po této cestě, jak prokazovat lásku potřebnému. To je však velmi individuální, tak jako je individuální tempo a styl chůze či běhu.

Na tuto "lacinou" radu "o perspektivním projektu" může následovat logická námitka, že taková investice nemusí být jistá: co když vynaložené finanční prostředky, úsilí skončí s prázdnou? Co když darované peníze skončí "v rukou podvodníků"? Co když se moje "dobročinná činnost" setká s lhostejností? Není jednodušší se věnovat jen svým nejbližším, kde je "investice

jistá"? Na to se dá odpovědět, že žádná investice není jistá. Sebelepší péče o partnera či děti může skončit "neúspěchem": partner třeba odejde, dospívající děti se otočí zády, odejdou z domova s nevděkem a naprostým nezájmem. A k čemu pak byla dlouhá léta "strávená" kvůli těmto milovaným lidem? Evangelium nás však ujišťuje, že žádná investice kvůli druhému není ztracená. Investice z lásky k druhému je jistá! A přinese úroky! Tato investice není zneužita, vytunelována! Vždyť "nebe se ještě nikomu nepodařilo vytunelovat"! I kdybychom dali hmotnou pomoc podvodníkům (nechtěně, přes pečlivé zvážení!), naše pomoc se neztratila: ačkoli hmotné prostředky skončili ve špatných rukou, náš skutek skončil... v rukou dobrých, samotného Krista.

Je pravda, že nemám rozhazovat čas, energii a materiální prostředky nerozumně – ale na druhou stranu nemám čekat tak dlouho, až nakonec ... přijde konec a odejdu z vyšperkovaného domu, s úsporami v bance, a vlastně chudý před Bohem. A abych neodešel chudý, potřebuji chudé.

Angelo Scarano

"Jakou vděčnost bys měl tedy projevovat svému dobrodinci chudákovi! Měl bys být plný radosti a štěstí za takovou čest. Ty však jsi mrzutý a nepřístupný... znáš jen jednu odpověď: "Nemám, nedám, jsem chudý". Máš pravdu, jsi chudý a nemáš nic: Jsi chudý v lásce, chudý v dobrotě k lidem, chudý ve víře v Boha, jsi chudý i ve věčné naději."

Sv. Bazil Veliký